

ชื่อโครงการวิจัย : การวิเคราะห์ภาพรวมงบประมาณด้านการวิจัยของประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550

ที่ปรึกษา : ศ.นพ.ชูศักดิ์ เวชแพศย์ ข้าราชการบำนาญ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
ศ.ดร. อภิชัย พันธเสน อดีตคณบดีคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ผู้วิจัย : (1) ดร.จิรวัดน์ เวชแพศย์ คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
(2) ผศ.นิยม บัวบาน คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีที่ทำวิจัย : ปีงบประมาณ 2551

แม้ว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของประเทศที่ผ่านมาได้กำหนดให้เพิ่มงบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.5 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี แต่ปัจจุบันยังมีการลงทุนทางด้านการวิจัยที่น้อยมาก การจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยและพัฒนาให้กับหน่วยงานวิจัยภาครัฐผ่านหน่วยงานที่สนับสนุนการวิจัยหลายแห่งทำให้ข้อมูลโครงการวิจัยกระจุกกระจายอยู่หลายที่ไม่เป็นระบบเดียวกัน งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาระบบจัดเก็บรวบรวมข้อมูลโครงการวิจัยและวิเคราะห์ภาพรวมของโครงการวิจัยที่ได้รับงบประมาณปี 2550 ของหน่วยงานสนับสนุนวิจัยที่เป็นหลัก 7 แห่งได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำนักงานงบประมาณโดยตรง (สงป.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร [องค์การมหาชน] (สวก.) ระบบฐานข้อมูล INFOMA พัฒนาขึ้นเพื่อจัดเก็บโครงการวิจัยผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ประกอบด้วย ระบบนำเข้า และจัดเก็บข้อมูลโครงการวิจัย และสืบค้นเรียกใช้ข้อมูลโครงการวิจัย และการถ่ายโอนข้อมูลไปสู่ระบบอื่นๆ โดยข้อมูลที่จัดเก็บที่มีดัชนีสำคัญได้แก่ ชื่อโครงการ ชื่อหัวหน้าโครงการ หน่วยงานรับผิดชอบ แหล่งทุน งบประมาณ ฯลฯ ซึ่งข้อมูลโครงการวิจัยของประเทศปี 2550 จากแหล่งทุนดังกล่าว ได้เก็บรวบรวมและนำเข้าในระบบฐานข้อมูลเพื่อการตรวจสอบ สืบค้น และวิเคราะห์ภาพรวมงบประมาณต่อไป

การวิเคราะห์ภาพรวมของข้อมูลโครงการวิจัย ปี 2550 ได้วิเคราะห์โครงการวิจัยรวม 6,900 โครงการ ที่มีงบประมาณ 7 พันล้านบาท พบว่าสัดส่วนจำนวนโครงการและงบประมาณที่มากที่สุด เป็นกลุ่มโครงการที่ใช้งบประมาณ จากแหล่งสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) หน่วยงานราชการระดับกระทรวงที่มีโครงการวิจัยมากที่สุดคือ กระทรวงศึกษาธิการที่กำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ รองลงมาคือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หน่วยงานระดับกรม

ที่ได้โครงการและงบประมาณโครงการวิจัยมากที่สุด คือ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) ที่ได้รับการสนับสนุนจากแหล่งทุน สวทช. เป็นส่วนใหญ่ สถาบันอุดมศึกษาที่มีจำนวนโครงการและงบประมาณโครงการวิจัยรวมมากที่สุดได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สาขาวิจัยที่ได้รับงบประมาณและจำนวนโครงการวิจัยมากที่สุดคือ เกษตรศาสตร์และชีววิทยาร้อยละ 45 สาขาที่ได้รับงบประมาณน้อยที่สุดคือ รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ หรือร้อยละ 0.29 โครงการวิจัยที่เข้าข่ายหัวข้อที่เป็นเรื่องเร่งด่วนที่นิยามโดย วช. มีจำนวนร้อยละ 27 ของจำนวนโครงการทั้งหมด โดยเรื่องการป้องกันและรักษาสุขภาพมีสัดส่วนมากที่สุด หัวข้อที่มีสัดส่วนน้อยที่สุด คือการท่องเที่ยว และความมั่นคงของรัฐ การวิเคราะห์ภาพรวมด้วยระบบสารสนเทศเชิงพื้นที่ ของโครงการวิจัย พบว่า หน่วยงานที่ทำโครงการวิจัย จะหนาแน่นมากในพื้นที่กรุงเทพฯ และในจังหวัดที่มีมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ตั้งอยู่ ขณะที่พื้นที่ของโครงการวิจัยกระจายตัวไปในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ การวิเคราะห์ภาพรวมเชิงเนื้อหาการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่มีมุ่งไปที่ 4 องค์ประกอบหลักคือ เทคโนโลยีด้านชีวภาพ เทคโนโลยีสารสนเทศ ความเป็นชุมชนหรือท้องถิ่นภายใต้กรอบการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการพัฒนาที่ยั่งยืนหรือเศรษฐกิจพอเพียง การจัดเก็บข้อมูลโครงการวิจัยที่ได้รับงบประมาณของรัฐในระบบฐานข้อมูลเดียวกันและการวิเคราะห์ภาพรวม ทำให้เกิดสมมุติฐานต่างๆ ที่นำไปสู่การวิจัยหรือพัฒนาการบริหารจัดการงานวิจัยของรัฐต่อไป เช่น ความซ้ำซ้อนของโครงการต่างๆ การขาดแนวคิดเชิงบูรณาการหรือสหวิทยาการ ความไม่สมดุลของเนื้อหาการวิจัยกับปัญหาของประเทศ เช่น การวิจัยทางสังคมศาสตร์น้อยเกินไป ด้านการผลิตทางการเกษตรมากขึ้น มีการกระจายไปสถาบันต่างๆ หรือภูมิภาคต่างๆ น้อยเกินไป หรือแม้แต่การมีผู้ดำเนินโครงการวิจัยหลายคนที่ดำเนินโครงการมากขึ้น

Research Title : Holistic Analysis of National Research Budget in the Fiscal Year 2007

Project Advisors : 1) Prof. Dr.Chusak Vejpas
2) Prof. Dr.Apichai Phantasaen

Researchers : 1) Dr.Chirawat Vejpas
Faculty of Management Science, Ubon Rajathanee University
2) Asst.Prof.Niyom Buaban
Faculty of Agricultural Technolog, Rajamangala University of Technology

Year : 2008

The national policy attempts to increase the budget on research to be not less than 1.5 per cent of the total budget annually. However, the investment on research is still very low. The research budget has been distributed to support research projects through several government research funding agencies. This present research, therefore, aimed to develop a unified database system collecting government research projects and do the holistic analysis of the research projects of the fiscal year 2007, funded through the 7 main funding channels/agencies namely the National Research Council of Thailand (NRCT), Budget Bureau (BB), Budget Bureau through NRCT (BB/NRCT), the Thailand Research Fund (TRF), National Science and Technology Development Agency (NSTDA), Health Systems Research Institute (HSRI) and Agricultural Research Development Agency [Public Organization] (ARDA).

The INFOMA database system had been developed to collect the research project information of about 200 units through web-based system comprising filing, searching, displaying and transferring systems of the data. The important variables to be collected and analyzed were project title, project head, agency in responsible, funding sources and amount of budget, etc.

The analysis results comes from the holistic analysis of the 6900 research projects covering budget of 7 billion baht. The main group of project has been budgeted by the BB/NRC nexted by NST. The government agency at Ministry level receiving highest number and budget of projects was Ministry of Education through the Universities, seconded by the Ministry of Agriculture and Cooperatives. The agency at department level receiving highest number of project was Thailand Institute of Scientific and Technological Research (TISTR) mainly budgeted through NSTDA. Kasetsart University is the university with highest number and budget of projects. The academic field of research conducted most was Agriculture and Biological Science and the one with least number of project was Political Science. The proportion of research projects under the urgent issues defined by NRC was about 27 percent. The topic found most was health care and protection while the topic found least was State Security and Tourism. The spatial analysis of research project showed the centralization of project agencies but a bit decentralization of project working area. The context analysis indicates that most research projects of 2007 went under 4 major issues of biological technology, molecular technology, information technology and community/local/ environment context - within the approach of quality of life, sustainable development and the sufficiency economy.

The analysis of unified data system of the research project reveals several remarks and hypotheses leading to further developing of national research management. They are, for examples, redundancy of research topics, lacking of interdisciplinary concept, unbalancing of research areas-inadequacy of social sciences research or even overloading of research head, etc.